

TRGOVSKI LIST

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gradišče 17/I. — St. telef. 552. — Štev. računa pri č. k. uradu 11.953. — Dopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za ozemlje SHS:
letno K 150.—
za pol leta » 80.—
za četrt leta » 45.—
mesečno » 15.—

Leto IV.

Ljubljana, 22. januarja 1921.

Štev. 6.

VSEBINA: Nove smeri. — Seja širšega odbora zveze gremijev. — O vodnih silah, elektrarnah in sličnem. — Naloge naše vinske trgovine. — Varstvo industrijske lastnine. — Izpembe protokolic v trgovskem registru. — Izvoz in uvoz. — Narodno-gospodarske zadeve. — Naznanila trgovske in obrtniške zbornice. — Razno. — Borza. — Tržna poročila.

Nove smeri.

Minister trgovine in industrije dr. Vekoslav Kukovec je zadnjič, povodom pravoslavnih božičnih praznikov, pri sprejemu interesentov v trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani med drugim krepko povdaril, da je treba današnji dobi drugače gledati v lice in ne venomer prednašati predvojnih argumentov, kadar gre za važnejša socialna vprašanja. Razvoj dogodkov je odstranil svoječasno svobodno razmerje gospodarskih sil, in treba je danes delojemalcu v mnogo večji meri olajšati eksistenčni boj. Isto osnovno misel najdemo tudi v prestolnem govoru, ki ga je izpregovoril regent Aleksander dne 14. t. m. pri slovesni otvoritvi ustavotvorne skupščine. Na več mestih povdarja prestolni govor, da je najnujnejša naloga ujedinenega naroda, da ustvari gospodarsko in socialno pravičnost. Pri tem naglašja znameniti prestolni govor, da so verski boji, ki so svojčas malone popolnoma izpolnjevali življenje narodov in držav, stopili v ozadje in tudi v Jugoslaviji ne pridejo več pomembno v poštev. Svoje narodno ujedinenje smo vsled hrabrosti srbske armade in dobrovoljskih čet ter s krepko pomočjo antantinih držav dopolnili. To vprašanje stoji dandanes, kot tudi prestolni govor naglašja, izven diskuzije, ker je Jugoslavija že mednarodnopravno priznana ter so vsa prizadevanja nekaterih prekucuskih političnih strank le onemoglo zanikanje že ustaljenih razmer. Kajti praktična

izvedba narodnega in državnega ujedinenja je le sekundarne važnosti. Ker so vse te velike naloge že v bistvu rešene, nam je po izvajanjih prestopnega govora nemudoma in brez predsodkov stopiti na delo, da ustvarimo gospodarsko in socialno pravično življenje za vse državljane, ki so voljni delati ter ne vidijo spasa izključno v nasilnem prevratu.

Priznamo v polni meri utemeljenost vseh teh oficijelnih vladnih enuncijacij ter hočemo samo še z naše strani pristaviti nekaj besedi. Minister Kukovec je pri gori omenjenem sprejemu očrtal pot, kako najlažje rešiti pereča socialna vprašanja, namreč s kolikor mogoče zvišano produkcijo povečati narodno blagostanje v toliko, da bo za velikopotezno socialno politiko dovolj sredstev na razpolago. Tudi mi vidimo v tem edini izhod iz sedanjih nezdruživih razmer in povdarjamo, da je na naši strani najboljša volja, z intenzivno produkcijo zaceliti vojne rane. Ali pri tem moramo pa tudi v večji meri najti vladne podpore, da nam bo vsa ta mukepolna pot vsaj za silo omogočena. Treba je, da nam vsi oddelki vlade v tem zmislu in s tem ciljem pred očmi krepko pomagajo.

Ni se čuditi, da marsikateri industrijalec in obrtnik spričo zamotanega položaja skeptično položi roke v naročje, se odtuji svojemu pravemu poklicu producenta ter se rajše vrže na rentabilnejšo in z manjšimi težavami zvezano špekulacijo. Ti pojavi se dnevno porajajo in so samo naravna posledica splošnih nezdruživih in negotovih razmer. Da pa imajo ti pojavi za posledico ponovno in povečano nesigurnost in še večji kaos, leži na dlani.

Vse to spoznanje mora v nas tako daleč dozoreti, da bo sleherni izmed nas jasno in do zadnjih konsekvenc uvidel, da je treba kreniti po novih potih in da moramo čeprav z mučnimi

trenotnimi žrtvami, energično skušati ustvariti nekdanje produkcijske razmere. Pri tem pa moramo apelirati tudi na vlado, da nas z vsemi sredstvi podpira pri prerojenju našega gospodarstva in v tem smislu instruiira tudi vse podrejene vladne organe. Pri takem složnem sodelovanju oblasti in naših organizacij lahko upamo, da v doglednem prispemo na cilj, ki nam ga je tako jasno postavil regentov prestolni govor.

Seja širšega odbora zveze gremijev.

Na peti seji širšega odbora zveze trgovskih gremijev in zadrž, ki se je vršila 18. t. m. v prostorih trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani je podal Zvezni načelnik Ivan Jelačin ml. poročilo o najvažnejšem dogodku poročevalnega razdobja, o posetu ministra trgovine in industrije dr. Vekoslava Kukovca in o spomenici trgovstva, ki je bila ob tej priliki oddana novemu ministru. Nato je poročal, da se je posrežilo doseči Zvezni, da monopol za sladkor ne bo vpeljan v oni obliki, kakor je predlagal sindikat bank in tudi ne v obliki predloga monopolne uprave, marveč, da ostane uvoz sladkorja nadalje prost proti plačevanju monopolne takse. Zveza bo nadalje stremela po tem, da se doseže isto svoboda tudi za vžigalnice in sol. Tuzemski fabrikati vžigalice so manj vredni, zato pa ne kaže štiti domače industrije s prepovedjo uvoza, marveč z drugimi izdatnimi sredstvi, ki stoje vladi na razpolago. Ker je trgovska in obrtniška zbornica vsled nezadostnih informacij odklonila podporo za povišanje honorarjev profesorjem na novoustanovljeni trgovski akademiji, predlaga, da se to vprašanje spravi v zbornici na novo v pretrih in se brez predjudica za vzdrže-

vanje akademije votira podpora, ki je za kritje proračunske difference potrebna.

Nato je orisal stanje priprav in organizacijo vzorčnega vele-sejma v juliju 1921 v Ljubljani, katerega se bo udeležilo tudi slovensko trgovstvo in pozval navzoče, da pagirajo udeležbo v krogu svojih gremijev, ker bo sejem za naše trgovstvo izrednega pomena za pridobitev novih trgovskih zvez. Nato je prišlo v razpravo vprašanje likvidacije vojnih zavodov in central. Tu pridejo predvsem »Žitni zavod«, »Vnovčevalnica«, »Oblačilnica« ter gospodarski uradi in aprovizacije v poštev. Ministrstvo trgovine in industrije v Ljubljani je na zadevno vlogo zveze odgovorilo, da se gospodarski urad v Celju že nahaja dalje časa v likvidaciji in da je glede preosnovanja »Žitnega zavoda«, »Vnovčevalnice«, bil podan vladi načrt, tako da bode ta dva zavoda kmalu preosnovana. Svetuje interesiranim trgovcem, da se reorganizacije udeležijo, da pridejo v upravo novih zavodov. Nadalje pozivlja gremije, da pošljajo poročila o svojem delovanju in o gospodarskem položaju svojih okolišev »Trgovskemu listu«, da bo list prinašal verno sliko gospodarskih težav. Ker so se dogodile mnoge in kričeče enostranosti pri odmerjanju davkov, se je Zveza zavzela za to, da se zopet vpostavi predvojne cenilne komisije, da se bo od krogov trgovskih zaupnikov ocenil in presojal denarni in blagovni promet. Na predlog, da se skliče protestni shod proti sedanjemu postopanju nekaterih davčnih referentov, se sklene, da se še enkrat intervenira pri delegaciji ministerstva financ in šele, ako bo to brezuspešno, skliče shod.

Pri razpravi o listi kooptiranja zastopnikov trgovstva iz Štajerske in Prekmurja za izpopolnitev trgovske in obrtniške zbornice se sklene pozvati intere-

O vodnih silah, elektrarnah in sličnem.

Predaval na sestanku elektrarn 9. okt. 1919
g. ing. Dušan Sernec.

(Konec).

Da bi še na kratko omenil najvažnejše podatke glede konzuma, ki bi bil pričakovati, je treba pred vsem navesti elektrokemično tovarno pri Pali, ki sama za se zahteva 80.000.000 kilovatnih ur (Rosshaendler). Mesto Maribor bi rabilo tokom časa približno isto množino kot Ljubljana, to je okroglo 1.500.000 kilovatnih ur, kar se pa lahko po mojem mnenju v doglednem času na dvojno zviša, če odadaja toka ne bo več omejena in če se uporaba elektrike s primernim cenikom popularizira. V obeh mestih pride tudi v poštev pogon črpalnic vodovoda. Zagreb rabi več kot 5.000.000 kilovatnih ur, pri čem pa je pogon vodovodnih črpalnic vstet. Vse te številke so starejšega datuma. Novejši podatki mi niso bili na razpolago. Sicer so pa natančne številke za predmetno razpravo brez večje važnosti, ker hočem samo približno obstoječi konzum ceniti, a ne ugotoviti. Slednje bi zahtevalo natančno raziskavanje. Omeniti pa je, da večja oddaja toka v strani

elektraren v vojnem času ni vpošteta. Vsled pomanjkanja petroleja pa je bil razvoj konzuma nadnormalno velik. Celje in Ptuj bi bila nadaljna večja središča konzuma, kar se tiče industrije, je pred vsem navesti Trbovlje same. Ta premogokop je rabil pred vojno za lasten obrat okroglo do 20.000.000 kilovatnih ur (leta 1912 — 15.000.000) in bi bil kot tak na celi progi največji konzument. A tudi drugih večjih industrijskih podjetij bi bilo dovolj, da se more temelj načrta smatrati sigurnim. V Mariboru: Delavnice južne železnice, dva paromlina, pivovarna itd. V okolici Celja: Plavži v Štorah, tovarna za emajl. posodo, cinkarna, dva paromlina, predilnica v št. Pavlu, event. premogokop v Valenju in drugi manjši blizu Celja itd. V Ljubljani: Kemična tovarna, papirnica pri Mariji Devici v Polju, tri strojne tovarne, kurilnica državne železnice, tobačna tovarna, tovarna za kavnine primese, tovarna za usnje, pivovarna itd. V Litiji: Predilnica, plavži za svinec, V Zidanem mostu: Cementna tovarna, tovarna za olje. V Hrastniku: Kemična tovarna. Manjša podjetja v Poljčanah, Sevnici, Brežicah, Framu na Pragerskem. Večja zopet v Zapršičah, cementna tovarna v Zagrebu predilnica, tovarna za usnje, paromlin, železniške delavnice, lesna industrija,

pivovarna itd. Ves obstoječi konzum, s katerim se da računati, bi cenil nad 50.000.000 kilovatnih ur. Transport energije bi tedaj v začetku veljal 2 do 3 vinarje na kilovatno uro. Pri nadaljnjem razvoju konzuma bi pa padel gotovo pod 2 vinarja. Ti transportni stroški odgovarjajo za vagon prenosa svoti 70—100 K. Ne bo veliko industriji, ki bi spravile premog pod svoj kotel, ne da bi za transport veliko več izdaje. Premoga bi pa postalo prostega za izvoz okroglo 150.000 ton, v vrednosti, ne upam si napisati številke, ker se mi zdi nemogoče danes določati tudi le približno ceno premoga za čas, ko bo trgovina zopet prosta.

Vse številke glede stroškov transporta kilovatne ure, konzuma in prihranitve premoga se spremenijo z ogromnim faktorjem v dobro načrta, kadar se bo mislilo na elektrifikacijo železnic. Južna železnica sama je n. pr. rabila leta 1912 približno 1.200.000 ton premoga, dolžina proge po slovenskem ozemlju pa prevladuje ono v Avstriji, ne oziraje se na strmine, ki so v nemškem delu proge hujše. Iz Dunaja do Siffelda je 271 km, od tam do Trsta pa 318 km.

Preostaja še vprašanje cene kilovatne ure loko stikalnice v falski elek-

trarni. O tem je nemogoče razpravljati brez sodelovanja vodstva tega podjetja. Po predavanjih in spisih ravnatelja inž. Rosshaendlerja pa, in z ozirom na položaj, v kateri je prišlo podjetje vsled vojnih dogodkov, se da sklepati, da s te strani ni pričakovati težkoč.

Za uresničenje skiciranega ali sličnega velikopoteznega načrta in za smoteno delo v celi državi — izkoriščanje vodnih sil tudi v Dalmaciji, Bosni, Hercegovini in Srbiji, ter preskrba Hrvaške, Slavonije, Banata Bačke, z elektriko potom pravilno zgrajenih parnih central — je pred vsem treba, da najde zahteva modernega gospodarskega življenja po na široki podlagi osnovanih podeželnih centralah, razumevanje na merodajnih mestih in da se moške, ki dooločajo gospodarsko usodo mesta, pokrajine ali države, ne vstrašijo podjetja, ki je na prvi pogled navidezno drzno in mogoče dozdevno presega naše moči.

Znanstveno popolnega nisem nameraval podati, važnih tehničnih in gospodarskih vprašanj sem se mogel le dotikati, vendar pa menda članek ni bil odveč.

strane gremije, da se glede predlaganih odločitev izjavijo. Na poziv poverjenosti za socialno skrb, glede nove stanovanjske naredbe, po kateri bi imeli hišni posestniki pravico odpovedati in povzročiti najemnino, se sklone zahtevati od vlade analogno postopanje kakor je na Češkem in tudi že v Vojvodini, dalje da organizirano trgovstvo dobi zastopstvo v komisiji za določevanje najemnine pri državnem stanovanjskem uradu.

Na to je poročal zvezni tajnik I. Mohorič o stanju vprašanja za obnovitev prometa med našimi in avstrijskimi državnimi železnicami, o posredovanju Zveze za zamenjavo drobiža in za izplačilo kurzne difference na kompenzacijsko pogodbo 180 z Avstrijo, o novih oblikah tihotapstva iz Avstrije, o osnovanju akcijskega odbora za zgradbo Kočevsko-Brodsko železnice in njenem pomenu za Ljubljano in Slovenijo sploh ter o drugih tekočih zadevah. Na podlagi podanega poročila se sklone pozvati interesirane gremije za izjavo o novi prometni pogodbi z avstrijskimi državnimi železnicami, vložiti protest proti zadržavanju »Službenih Novin«, v katerih je bila objavljena pogodba z Avstrijo in proti prepoznavni objavljanju ofertalnih razpisov, da našim trgovcem in dobaviteljem ni mogoče udeležiti se državnih dobav, dalje protestirati proti napačnemu tolmačenju pojma dobav in proti odtegotanju 1% fakturne vrednosti za podporo uradniških konzumov. Sklene se naprositi finančno ministerstvo, da uredi razširjenje poslovanja Narodne banke in da bi se omogočilo plačevanje carine s čeki Narodne banke, pospešiti slovensko izdajo splošne carinske tarife, ki je za trgovce nujno potrebna.

Na vprašanje glede razširjenja poslovanja trg. bolniškega društva na celotno Slovenijo, za vse trgovce in ženske pripadnice pojasni g. A. Šarabon, da se na občnem zboru društva v Ljubljani reorganizacija ni sklenila in za enkrat še ne namerava skleniti, ker bi izprememba sedanjih pravil društva pomenila veliko obremenitev. Razen tega gmotni položaj bolniškega društva ni jasen, dokler se ne reši vprašanje vojnih posojil, in drugih avstrijskih vrednot, v katere je društvo svojočasno moralo naložiti svoje prihranke. Glede trgovske pogodbe z Italijo se pozove vse zastopnike gremijev, da se pri trgovski zbornici udeležujejo razprav o detajlnih vprašanjih pogodbe, kakor so: vprašanje naseljevanja, izvrševanje obrtnih pravic Italijanov pri nas in obratno, specialne carinske tarife in prometne zadeve, ter še naknadno vpošiljajo svoja poročila. V svrhu priprave za 3. vseslovenski trgovski shod, ki se ima vršiti meseca aprila t. l. v Mariboru, se sklone stopiti v zvezo z tamošnjim gremijem. Na vprašanje g. F. Zebala o reviziji obrtnih katastrjev pojasnjuje načelnik, da je oddelek ministerstva že izdal v obliki okrožnice zadevno naredbo vsem upravnim oblastim. Sklene se dalje na predlog g. F. Zebala pospešiti akcijo za likvidacijo tirjatev proti bivšemu erarju z vlogami na vseh pristojnih mestih, dalje vložiti protest proti prisilnemu osemurnemu delavniku v trgovinah. H koncu so podali zastopniki gremijev in zadrug Celja, Ptuj, Mozirja in Šoštanj poročila o lokalnih zadevah, v katerih se je naprosilo Zvezo za intervencijo.

Naloge naše vinske trgovine.

(Konec).

Rezanje vin je sploh velika umetnost, ki jo malokdo razume in, ki se na primer pri velikih vinskih tržkah Francije sijajno plačuje.

Francoski »maître de vin« ima mnogokrat sijajnejšo plačo kot marsikateri minister. Pomislimo le, kaj so znali v času filoksera napraviti Francozi iz naših dalmatinskih in srbskih črnih vin. Najboljši »bordeaux« je šel po svetu iz dalmatinskega pridelka.

Gotovo je, da bi se z rezanjem naših šibkejših, a finejših in slastnejših domačih vin z močnejšimi vini naše države dal doseči krasen vinski tip, kateremu bi

se z lahkoto dal pridobiti zunaj države vinski trg in na tej pridobitvi je, kakor vinogradstvo, tako vinska trgovina najbolj interesirana.

Naše vino mora ven na svetovni trg.

Jugoslavija ima nadprodukcijo 2 do 3 milijone hektolitrov vina. Ali nam bo kaj pomagano s tem, če bomo prerivali ta pridelek z enega konca države v drugega. Gotovo ne, ako ga ne spletno na zunaj. Z ustvarjenjem enotnega vinskega tipa in s podjetnostjo bi se našemu vinskemu pridelku odprla lahko sijajna bodočnost. Zato je treba vnetih in izvežbanih vinskih trgovcev.

Dobri vinski trgovci mora biti pred vsem trgovsko in strokovno dobro izobraženi. Ako tega ni, ne more svoje naloge temeljito izpolnjevati. Prave, teoretično in praktično temeljito vsestransko izobražene vinske trgovce bo treba pri nas šele vzgojiti. Dosedanji, ki so izšli iz malih razmer, naj bi se skušali strokovno spopolniti in napredovati. Kolikor rabijo še poduka v trgovinskih poslih, imajo na razpolago razne trgovske šole in tečaje, v kletarstvu se lahko izobrazijo na strokovnih šolah in kletarskih tečajih. Naj bi prilike, da se izobrazijo, nihče ne zamudi.

Manjka nam tudi dobrega strokovnega lista, morda bi se dal v tem pogledu list »Gostilničar« preurediti in izpopolniti. Redakcijo strokovnega dela naj bi prevzel strokovnjak.

Kdor se hoče temeljito izobraziti, naj bi skušal doseči prakso v inozemstvu, zlasti v Franciji ali ob Renu, kjer je kletarstvo na vrhuncu.

Temeljito izvežban vinski trgovec mora dalje poznati vse produkcijske okoliščine, to je vse vire, kjer lahko potrebno blago dobiva. On mora biti natančno, iz lastnega spoznanja počen o kvaliteti vin, ki jih nudijo razne vinske pokrajine naše države. V slučaju potrebe mora vinski trgovec natančno vedeti, kje dobi vino one kakovosti, ki jo momentalno rabi. Osobito za rezanje domačih vin, s katerim bode mogoče ustvariti za eksport potreben enoten vinski tip, je to največjega pomena.

Kakor ni n. pr. v lesni trgovini racionalno, izvažati surov les, tako ni v vinski trgovini racionalno, izvažati negotov produkt, temveč blago, ki je za direkten konzum sposobno. Osobito je potrebno, da se pouče naši vinski trgovci o tem, kje da se goje fina kvalitetna vina. Gotovo je, da je za dobra kvalitetna vina svetovni trg zelo dostopen. Kake zaklade imamo n. pr. v naših finih štajerskih in drugih vinih. Nedavno sem pil v Zagrebu, v hotelu prve vrste, buteljsko vino a 50 K steklenico. Kakšna ničvredna brozga je bila to. Tisti, ki je to vino v steklenice spravil ni niti vedel, kaj je buteljsko vino. Vino v steklenici še ni steklenično (buteljsko) vino! Naj bi se vsaj nekaj naših vinskih trgovcev, osobito na Štajerskem, specializiralo za fina buteljska vina. S takimi vini bi zlasti na tujem trgu, n. pr. v severnih slovanskih državah, ki so pred vojsko konsumirala po večini le francoska in renska vina, dalo pridobiti vsemu našemu vinskemu pridelku velik ugled in dobre odjemalce.

Kakor mora imeti svoje domače »kunte«, tako naj bi si poiskal odjemalce tudi zunaj države. Ta naloga vinske trgovine je ena najvažnejših in največjega narodno-gospodarskega pomena za nas. Mi ne smemo sedeti doma in čakati, da pridejo tuji kupci k nam po blago, temveč moramo sami priti k njim in navezati z njimi trgovske stike.

Trgovci naj stopi po možnosti direktno s konsumenti v dotiko. Glavni konsumenti so danes tudi že po večini združeni v velike organizacije. Take organizacije pridobiti za naš trg, pomeni mnogo, če pomislimo, da so n. pr. na Češkem in Moravskem organizacije, ki štejejo po 30- do 50 tisoč članov-obrtnikov, ki razpečavajo vino. Taka je n. pr. zveza čeških prekaževalcev. Skoraj vsak prekaževalec ima svojo zajutrkovalno sobo, kjer toči tudi vino. Ogromne delavske organizacije v Moravski Ostravi, Kladnu itd., konsumirajo velike množine vina.

Za nas je posebno važno, da pridobimo severne slovanske države za svoj vinski trg, predvsem Čehoslovaško, Poljsko in Ukrajino; kakor hitro pa se razmere uredijo, tudi veliko Rusijo. To so naši najnaravnejši odjemalci.

Država mora vinsko trgovino, pred vsem pa izvoz vina, z vsemi sredstvi podpirati, ne pa ovirati, kakor se je to — najbrže iz nevednosti ali nezmožnosti merodajnih faktorjev — godilo doslej.

Naša država naj se tudi pri sklepanju trgovinskih pogodb, ozira na potrebe vinogradništva in vinske trgovine, ki so istovetne.

Skoraj po vseh državah je velika vinska trgovina v rokah židov. Naj bi te vrstice pripomogle, da bi naš narodni element vzel stvar sam v roke in preprečil, da bi se je polastili židje tudi pri nas.

B. Skalicky.

Ministerjalni tajnik Cigol.

Varstvo industrijske lastnine.

(Nadaljevanje).

Vzorec, ki zadošča tem zahtevam, zavaruje uprava s tem, da ga vpiše v register vzorcev in obrazcev in objavi v svojem »Glasniku«. S tem zadobi njegov lastnik izključno pravico, da sme samo on za celotno varstveno dobo izdelovati po vzorcu blago in ga spravljati v promet. Kdor poseže v to njegovo pravico, ga mora odškodovati; ako pa to namenoma stori, odgovarja na zahtevo lastnika vzorca tudi kazenskim potom. Vzorec je zavarovan vedno le za ono vrsto blaga, ki ga je za njo na lastnikovo prošnjo uprava registrirala. Stevilo vrst blaga ni omejeno, vzorec se more zavarovati za več vrst.

Omejitve lastniške pravice, ki smo jih videli pri patentu, nalaga uredba tudi lastniku vzorca: kdor je že v času, ko se je vzorec prijavil v svrhu registriranja, istega v dobri veri uporabljal, ga sme v istem obsegu in za iste vrste blaga uporabljati tudi nadalje; z dovoljenjem ministra trgovine in industrije sme vojna uprava souporabljati vzorec, ako je to v interesu državne obrambe; ako zahtevajo važni splošni interesi ali interesi državne obrambe, sme ministrski svet po zaslišanju uprave vzorec razlastiti v celoti ali deloma in ga predati splošni uporabi ali uporabi resortnega ministra; ako država predmet registriranega vzorca pozneje monopolizira, preneha varstvo vzorca samo po sebi; v vseh treh slučajih pa mora država lastnika odškodovati, ako se ž njim glede višine odškodnine ne sporazume, jo določi pristojna civilna sodnija. Ako se pa vzorec da uporabiti tudi pri izdelovanju od države monopoliziranih predmetov, ga monopolna uprava sme — zopet brez odškodnine — souporabljati.

Varstvo vzorca traja največ 10 let, računaje od dneva, ko se je vpisal v register vzorcev in obrazcev. Razun prijavne pristojbine v znesku 30 dinarjev in vseh stroškov tiska predpisanih objav, se plača letna pristojbina, ki znaša za vsako leto trajanja varstva 25 dinarjev. Pristojbine se plačajo v kolekih (takse-nih markah.)

Varstvo vzorca preneha razun v slučaju razlastitve od strani države in razun v slučaju monopoliziranja njegovega predmeta, tudi po preteku dobe, ki so za njo plačane letne pristojbine, po preteku 10 let, nadalje ako se mu lastnik odpove in končno, v slučaju spora o veljavnosti varstva vzorca, na podlagi sodbe, ki ga ž njo uprava razveljavi.

Tudi izpodbijanje varstva vzorca se vrši s tožbo. Varstvo se lastniku odvzame, ako vzorca po preteku enega leta po registriranju ne uporablja v oni meri, ki jo zahteva interes domače potrebe, ali ako nvaža po vzorcu izdelano blago izključno ali večji del iz tujine, čeravno bi se isto v zadostni meri moglo izdelovati v naši državi; odvzame se mu varstvo vzorca, ako vzorec nima predpogojev, potrebnih za njegovo registriranje, ki smo jih zgoraj spoznali. Končno se varstvo vzorca razveljavi, ako se dokaže, da njegov lastnik nima pravice do njega, ker ga ni on izdelal, odnosno ga ni pridobil zakonitim potom; ali ker je bistvo vzorca vzel brez dovoljenja iz tujih naprav, narisov ali opisov. Napram lastniku vzorca, ki se nahaja v dobri veri, zastari ta zadnja tožba v treh letih od upisa vzorca v register.

Trgovska in tovarniška znamka, ki naj se registrira, mora

odgovarjati sledečim pogojem: ne sme predstavljati podobe kralja ali drugega člana kraljevske hiše, ali imena ali slike sploh katere osebe, ako prijavitelj nima pravice do njene uporabe; ne sme predstavljati državnega ali drugega javnega grba, ako se prijavitelj ne izkaže, da ima dovoljenje pristojne oblasti; znamka ne sme biti le navedba kraja, kjer se blago izdeluje (n. pr. znamka »Domžale« za slaničke); ali le navedba časa, kdaj, ali navedba načina, kako se blago izdeluje; ne sme nazivati le vrste blaga (n. pr. znamka »klobuk« za klobuke), le njegove cene, količine ali teže; ne sprejme se znamka, ki je v prometu v splošni rabi za označbo gotove vrste blaga (n. pr. slika kitajca za čaj); končno se znamke ne smejo protiviti moralu ali javnemu redu. Drugače je pa oblika in vsebina znamke poljubna, dopuščajo se tudi znamke, ki so sestavljene iz posameznih črk ali besed. Znamka je zavarovana le za ono vrsto blaga, ki jo je uprava za njo na lastnikovo prošnjo registrirala; iz tega sledi, da sme druga oseba isto znamko zavarovati za drugo vrsto blaga (znamko, ki predstavlja leva, sme en trgovec zavarovati za čevlje, drugi trgovec pa za klobuke); na drugi strani pa sme ista oseba zavarovati več znamk za isto vrsto blaga. — Znaki, ki so namenjeni za monopolizirane predmete, se zavarujejo le na predlog uprave državnih monopolov.

(Dalje prihodnjič.)

Izpremembe protokolacij v trgovskem registru.

Izpremembe pri že vpisanih zadrugah:

V združenem registru okrožnega kot trgovskega sodišča v Celju se je vpisala pri zadrugah:

a) Samopomoč, gospodarska zadruga javnih nameščencev in vpokojencev v Kozjem, registrirana zadruga z omejeno zavezo; izprememba v načelnistvu. Za predsednika je bil izvoljen Robert Ivanuš.

b) Posojilnica v Brežicah, registrirana zadruga z neomejeno zavezo. Izprememba v načelnistvu.

Izpremembe pri že vpisani firmi.

Vpisala se je v register pri firmi: Kemična tovarna v Šoštanju, d. d. s sedežem v Šoštanju, nastopna izprememba:

Delniška glavnicca se je zvišala od 2.000.000 K na 4.000.000 K ter je sedaj razdeljena na 4000 v gotovini vplačanih delnic po 1000 K.

Vpis firm posameznih trgovcev

v register pri okrožnem kot trgovskem sodišču v Celju sta se vpisali firmi:

Anton Lavre s sedežem v Slovenjgradcu, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Imetnik Anton Lavre, trgovec v Slovenjgradcu.

Ivan Rojnik s sedežem v Slovenjgradcu, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom. Imetnik: Anton Lavre, trgovec v Slovenjgradcu.

Vpis družbenih firm.

V register pri okrožnem kot trgovinskem sodišču v Celju sta se vpisali firmi:

Frece & Plahuta s sedežem v Celju, obratni predmet: trgovina s specijskim in kolonialnim blagom, delicatessami in deželimi pridelki, javna trgovska družba, družabnika: Alojzij Frece in Jernej Plahuta, trgovca v Celju. Pravico družbo nameščati ima vsak družabnik zase. Podpis firme: Eden od družabnikov podpisuje celotno besedilo firme.

Brata Molan s sedežem v Celju, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, javna trgovska družba, družabnika: Franc Molan in Slavko Molan trgovca v Celju. Pravico družbo nameščati imata oba družabnika. Podpis firme: Pod firmo podpisuje eden izmed družabnikov svoje ime.

V register okrožnega kot trgovskega sodišča v Mariboru se je vpisala družbena firma:

Fr. J. v. Bachó & Comp. s sedežem v Račju, obratni predmet: trgovina z mešanim blagom, deželimi pridelki, kožami, usnjem, poljedelskim in

obrtim orodjem kakor tudi z elektro-tehničnimi predmeti. Javna trgovska družba. Družabniki: Franz Josef von Bachó, trgovec v Celju, Robert v. Bachó, trgovec v Račju, Josef Jeglitsch, trgovec v Pragerskem. Vsak družabnik je zase upravičen družstvo zastopati in firmo podpisovati. Firma se podpisuje tako, da Franz Josef von Bachó, Robert von Bachó in Josef Jeglitsch kot javni družabniki firme: Fr. J. v. Bachó & Comp. vsak zase odtisnjenemu ali po komurkoli napisanemu besedilu: Fr. J. v. Bachó & Comp. svojeručno pristavljajo svoje ime.

Izvoz in uvoz.

Izvoz cigaret. Minister za finance je določil, da se more brez zasiguranja valute vzeti s seboj v inozemstvo 2000 cigaret tistih vrst, katerih izvoz je prost, proti plačilu izvozne carine.

Prepoved uvoza iz Rumunije. Minister za trgovino in industrijo je prepovedal uvoz pšenice iz Rumunije.

Prepoved uvoza ogerskih vin v Avstrijo. Ker ogerska vlada ni ratificirala trgovske pogodbe z Avstrijo, je avstrijska vlada prepovedala uvoz ogerskega vina.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Pristojbine pri uvozu sladkorja. Vse pristojbine pri uvozu sladkorja ne znašajo 16 kron, kakor smo poročali, marveč 20 K 80 vin., in sicer se plača: za kg sladkorja 280 K carine, 10 K trošarine in 8 K takse za povišanje uradniških plač.

Revizija obrtnih registrov. Ministrstvo za trgovino je pod št. 10.223/20 od 30. decembra 1920 odredilo revizijo obrtnih registrov. Registre bodo pregledovali občinski uradi. Natančnejše podatke prinesemo v eni prihodnjih števil.

Vprašanje povišanja provizije trafikantom. Trafikanti so prosili, da bi se jim povišala provizija pri prodaji izdelkov tobačnih tovarov, kar pa ni imelo uspeha, ker pravi uprava monopolov, da se je s povišanjem cen tobačnih izdelkov povišal tudi dohodek trafikantov.

Taksa na luksuzno blago. Komisija, katero je odredil minister za finance, da izgotovi takso na luksuzno blago, je svoje delo končala. Sedaj se gre samo še za to, da se določi, katero blago se smatra za luksuz.

Prodaja karbida. Ministrstvo za trgovino in industrijo je dovolilo, da proda »Bosansko dioničko društvo za elektriko v Jajcu v Bosni« vsakemu kupcu na naročilo 1 vagon karbida, brez posebnega dovoljenja imenovanega ministrstva.

Slobodna trgovina z Madžarsko. Madžarski minister za finance je izjavil, da bo trgovina z Ogrsko v najkrajšem času popolnoma slobodna. Te dni se pričakuje tozadevna odredba.

Cene železnih na Angleškem padajo. Londonski veletrgovci z železom naznanjajo znižanje cen železnih.

Industrija.

Industrija vžgalic. V naši industriji vžgalic je nastala težka kriza radi uvoza tega predmeta iz inozemstva. Tovarna »Drava« v Osijeku dela na teden samo 3 in pol dni. Produkcija se je znatno zmanjšala, ker tovarna ne ve kam s svojimi izdelki. Če ne pride kmalu pomoč, bo morala tovarna delo ustaviti in odpustiti čez 300 delavcev.

Prva jugoslovanska tovarna glavnikov. Pod tem imenom je osnovana z lastnimi sredstvi in silami nova tovarna glavnikov v Karlovcu. Tovarna ima moderne stroje, katere goni elektromotor z 5 HP ter izdeluje iz govejih rogov do 700 solidnih glavnikov dnevno. V kratkem se bodo začeli iz odpadkov delati tudi gumbi. Stroji v to svrhu so že na potu.

Električna centrala Zagradec» namerja zgraditi električno centralo na na Krki pri Zagradcu. Električni toč bi se rabil kot gonilna sila za razsvetljavo in v industrijske svrhe. To zadevna komisijiska obravnava se bo vršila dne 14. februarja 1921 na licu mesta.

Tiskarski stroj nove vrste. Po naročilu tvrdke Ullstein in drug je voigtlandska tovarna tiskarskih strojev izdelala stroj izvanrednega obsega. Ta

stroj tiska naenkrat 384 strani v formatu Ullsteinovih romanov, razreže 12 pol in uredi strani po številkah, tako, da pride knjiga, ki ima 384 strani, gotova iz stroja.

Pomanjkanje premoga v Berlinu. Če Berlin ne dobi v najkrajšem času premoga, se bo moralo ustaviti delo v plinarni in v električni centrali.

Angleški premogokopi. Čitamo, da v Walesu na Angleškem mnogo premogokopov stoji, češ, da se radi visokih stroškov delo ne izplača.

Carina.

Reorganizacija carin. službe. Ministrstvo za finance je jako nezadovoljno z opravljanjem službe carin. organov, posebno obmejnih; zato je sklenilo, da reorganizira carin. službo. Reorganizacija bo v glavnem obstajala v tem, da se služba decentralizira, da se postavijo carin. direkcije v Ljubljani, Zagrebu, Skopju in Novem Sadu, ki bodo imele večjo samostojnost, kar bo pospeševalo hitro in vestno upravljanje službe.

Carina na lesene pete. Lesene pete, ki se izdelujejo pri nas v veliki količini, se pridno izvažajo v inozemstvo. Pri izvozu tega predmeta pa vlada precejšnja nejasnost glede carine, zato je ministrstvo za finance oziroma ravnateljstvo carin izdalo pojasnilo, po katerem se plačuje pri izvozu za 100 kg lesenih pet 1 dinar izvozne carine.

Davki.

Mestni občinski davek od prenočišč. Po naredbi deželne vlade za Slovenijo se dovoljuje, da sme mestna občina ljubljanska od dne 17. januarja pa do 31. decembra 1921 pobirati občinski davek na obrtoma izvrševana prenočišča. Davščina znaša za vsak prestop, obrtoma oddajen v prenočevalne namene, za vsak dan oddaje 25% čiste oddajne cene. Prenosničar sme k čisti oddajni ceni proti prenočevalcu priračunati teh 25% za davščino od prenočišča. Natančnejše podrobnosti in stroge kontrolne predpise vsebuje naredba, razglašena v »Uradnem listu« z dne 17. januarja 1921, št. 5.

Mestni občinski davek na vozila. Po naredbi deželne vlade za Slovenijo, objavljeni v »Uradnem listu« z dne 17. januarja 1921, št. 5 se dovoljuje mestni občini ljubljanski, da sme za dobo koledarskega leta 1921 pobirati od vsake zasebne konjske ekvipaže (kočije) in vsakega zasebnega avtomobila izza 1. januarja 1921 v korist mestnemu zakladu poseben davek, ki znaša: I. kočije a) od enovprežne konjske ekvipaže v zasebni posesti in vporabi letnih 500 K, b) od dvovprežne letnih 800 K, za vsakega konja nad število dveh se vračuna posebej letnih 200 K. II. Avtomobili: Od osebnih avtomobilov v zasebni posesti in vporabi: a) do vstetih efektivnih 30 HP letnih 2000 K, b) nad vstetih efektivnih 30 HP letnih 3000 K. III. Tovorni avtomobili: a) do 3 ton nosilne zmoglosti letnih 2000 K, b) nad 3 tone nosilne zmoglosti letnih 3000 K. Katera vozila so tega davka oproščeni in druge podrobnosti so razvidne iz naredbe objavljene v »Uradnem listu« z dne 17. januarja 1921, št. 5.

Denarstvo.

20 dinarske novčance. Ker so se pojavile 4 vrste ponarejenih 20 dinarskih novčanic, je »Narodna banka« sklenila, da se te novčance vzamejo takoj iz prometa, ne pa šele v teku treh mesecev, kakor smo poročali v tretji številki. Opis ponarejenih novčanic se bo te dni objavil v »Službenih Novinah«.

Vprašanje denarnih depozitov. V Beogradu bodo v najkrajšem času pričela pogajanja z avstrijskimi delegati glede sekvestriranega premoženja avstrijskih državljanov. Pri tej priliki se bo reguliralo tudi vprašanje denarnih depozitov, katere imajo vložene naši državljani v raznih avstrijskih denarnih zavodih.

Novčance po 50 mark. Nemška »Reichsbank« opozarja vse one, ki imajo novčance po 50 mark, da jih do 31. t. m. menjajo, ker zgube s tem denar svojo veljavo. Po 31. januarju bo te novčance sprejemala le še nemška državna banka v Berlinu.

Državni budget za leto 1921 do 1922. V ministrstvu za finance so se začela budgetna dela za bodoče leto. Ministrstvo je odredilo, da naznanijo pokrajinske vlade do 15. t. m. svoje po-

trebe ter dohodke, ker hoče ministrstvo izdelati budget še pred koncem aprila.

Uprava fondov je začela izplačevati kupone. Opozarjamo interese, da uprava fondov od 1. t. m. izplačuje kupone 5% nih predvojnih in moratorijskih založnic.

Žigosanje vojnih posojil bivše Avstro-Ogrske. Zastopnik ministra za finance, minister za notranja dela, je z ozirom na to, da se nahaja v rokah naših državljanov mnogo obveznic predvojnega posojila bivše Avstro-Ogrske, ki niso v odrejenem roku žigosane, odredil, da se obveznice morajo žigosati do 3. marca t. l. Ta rok se ne bo podaljšal. Žigosanje se bo vršilo pri delegatih ministrstva za finance v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Splitu, Novem Sadu in pri generalni direkciji državnih dolgov.

Likvidacija bivše Avstro-Ogrske banke. Na konferenco o likvidaciji bivše Avstro-Ogrske banke na Dunaju je naše ministrstvo za finance odposlalo gg. dr. Bajčiča in Pašiča kot zastopnika naše države.

Promet.

Tovorni promet za izvoz in uvoz čez Maribor ustavljen. Kakor poročajo, je do prihodnje odredbe tovorni promet za izvoz in uvoz čez Maribor v Avstrijo in Nemčijo v tranzitu po Južnih železnih cestah ustavljen. Najbrž je promet ustavljen radi stavke železniškega osebja ali pa radi pomanjkanja premoga.

Paketni promet s Srbijo. Poštni paketni promet s Srbijo, ki je bil razven Beograda ustavljen, je v polnem obsegu zopet ustanovljen.

Direktna zveza naše države z Madžarsko. Ministrstvo za promet je odredilo, da se čimprej popravi železniška proga med Subotico in Kalebijo, da se ustanovi direktna zveza z Ogrsko. Ta proga bo v 2-tednih popravljena.

Lasten vlak. Neko eksperimentalno podjetje je, kakor čitamo, nabavilo 1 lokomotivo in 25 vagonov, da se reši ka-lamitet, ki izvirajo od pomanjkanja vagonov. Če bi ne bilo še drugih težav na železnicah, kakor pomanjkanje vagonov, bi bila to korenita samopomoč.

I. razred na čehoslovaških železnicah. Ker se je v prvem razredu vozilo primeroma malo ljudi, medtem, ko so bili drugi razredi prenapolnjeni, je na mnogih progah v čehoslovaški republiki I. razred odstranjen. Čehoslovaška sledi primeru demokratske Amerike, kjer večina prog nima I. razreda.

Amerikanski paketi za Jugoslavijo. V Prago je prišlo 460 paketov za Jugoslavijo, ki bodo v nekaterih dneh odposlani v Jugoslavijo. Naši poštni uradi bodo začeli sprejemati poštno pakete za Ameriko takoj, ko dobe iz Amerike potrebna obvestila.

Pristojbine za brzojavke, ki se predajajo na postajah južne železnice. Ministrstvo za pošto in brzojav v Beogradu je odobrilo, da zviša južna železnica s 15. januarjem 1921 pribitek k pristojbini za zasebne brzojavke od 2 na 4 para od besede.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Drugi mednarodni semenj v Liberecu bo v času od 13. do 21. avgusta 1921. Na tem sejnju bodo zastopane v prvi vrsti tekstilna industrija vseh vrst, strojna, elektrotehnična, usnjarska, steklarska, porcelanska, kovinska, kemično-farmaceutična, kosmetična, galanterijska in pohištvena industrija, dalje industrija glasbenih instrumentov, igrač in predmetov za razsvetljavo.

Štev. 9644 ex 1920. »Jugoslavischer Lloyd« je naslov tvrdke, ki se je ustanovila s kapitalom 3 milijonov mark v Berlinu W 8, Behrenstrasse 26 a. Namen tvrdke je uvažati domače potrebščine, električen material, stroje, pločevino, gradbeni material, kolonialno blago, kemikalije itd. v našo državo. Iz naše države pa hoče ta tvrdka izvažati deželne pridelke. Akcijski kapital bo tvrdka v kratkem zvišala od 3 na 10 milijonov mark.

Štev. 17. »Balkan«, trgovska specijalska in komisijiska delniška družba je dobila od Južne železnice dovoljenje, da se sme vse blago odpremljati na lasten industrijski tir in sicer vedno pod naslovom: »Balkan« skladišče Maribor, Scherbaum tir. Vsakemu trgovcu je torej dana možnost da odpremi

svoje blago v Maribor in preko tudi takrat, ko je postaja Maribor za sprejemanje trgovcev zaprta, kar se v zadnjem času jako pogosto dogaja.

Razno.

Popis prebivalstva in domače živine se bo vršil dne 31. januarja 1921. S popisom naj se ugotovi število prebivalstva, kakor se najde v noči med 31. januarjem in 1. februarjem; opisovanje v zaznamek sam se prične dne 2. februarja zjutraj istočasno v celil kraljevini, tako da bo najkasneje do dne 10. februarja popis dovršen v vsaj državi. Podrobnosti so razvidne iz razglasa v »Uradnem listu« z dne 17. januarja 1921. št. 5.

Likvidacija ministrstva za prehrano. Ministrstvo za prehrano, se bo priključilo ministrstvu za poljedelje. Likvidacija ministrstva za prehrano se je že pričela.

Nove edinstvene znamke. Dne 16. jan. 1921 pridejo nove frankovne znamke v promet. Poleg novih ostanajo v prometu in veljavi tudi sedanje frankovne znamke, toda samo do vstetega 15. aprila 1921. Nove znamke so takole izdelane: Razsežnost rezi (gravure); višina 25 mm, širina 21 mm. Znamke parske vrednosti imajo podobo Nj. Vis. regenta Aleksandra, znamke dinarske vrednosti podobo Nj. Vel. kralja Petra.

Znamka za 2 pari rjava.

» » 5 par zelena.

» » 10 » rdeča.

» » 15 » temno vijoličasta.

» » 20 » temnosiva.

» » 25 » modra.

» » 50 » oljčna.

» » 60 » pomarančasta.

» » 75 » vijoličasta.

» » 1 din. pomarančasta.

» » 2 » oljčna.

» » 4 » temnozelen.

» » 5 » rožna.

» » 10 » rjava.

Pozneje pridejo v promet tudi invalidske znamke. Določbe glede naročevanja znamk pri zalogi poštne vrednotnic ostanajo neizpremenjene. — Kako se bodo odvajale nerazpečane sedanje znamke na zalogo vrednotnic po 15. aprilu 1921 bo poštne in brzojavno ravnateljstvo še določilo.

Delniške družbe v Vojvodini in njihovo knjigovodstvo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je odredilo 3. decembra preteklega leta, da morajo vse delniške družbe v Vojvodini od 1. januarja t. l. voditi svoje knjige v srbskem jeziku. Tehnične težave, ki se se pri izpolnjenju te odredbe pokazale, so pa tako velike, da je bilo ministrstvo za trg. in ind. primorano podaljšati rok do 1. junija t. l. Do tega časa morajo interese podvzeti vse potrebne korake, da se uradništvo priuči srbskemu jeziku v toliko, da se odredba ministrstva točno izpolni.

Žigosanje zlata in srebra. V ministrstvu za trgovino in industrijo delajo na projektu, da se žigosanje zlatih in srebrnih predmetov prenese iz delokroga ministrstva za finance v delokrog ministrstva za trgovino in industrijo.

Trgovska pogodba z Avstrijo, katere je bila sklenjena 27. decembra l. l. v Beogradu, je stopila v veljavo 14. t. m.

Trgovska pooblaščenca agencija na Dunaju. Na Dunaju je na podlagi odloka ministrstva za trgovino in industrijo otvorena trgovska pooblaščenca agencija kraljestva S. H. S. Uprava se nahaja v rokah g. Miloja Simića.

Trgovska pogodba z Francijo. Francoska vlada je obvestila naše poslaništvo v Parizu, da bo v kratkem poslala v Beograd svoje delegate, da sklenejo trgovsko pogodbo z našo kraljevino.

Tržna poročila.

Vinkovci: Promet na železnici odprt. Pšenico kupujejo največ mlinarji, ki jo plačujejo čez K 1000. Novo koruzo kupujejo Bosanci in Dalmatinci ter jo plačujejo čez K 400.— Moka 0 je dosegla ceno K 15.50, moka 2a kuho K 14.50, moka za kruh K 13.50.

Sombor: Mlinarji so začeli kupovati pšenico, da se založe vsaj za

nekaj tednov. Pšenica se plačuje do K 1000.—.

Vukovar: Pšenica notira K 1000.—, kornuza K 390.— do 400.—, beli fižol K 650.— do 660.—. Trgovina se razvija dobro, dovoz se je poboljšal.

Novi Sad: Pšenica notira K 1000.—, rž K 800.—, ječmen K 440.— do 460.—, kornuza K 370.— do 390.—, svinje (živa teža za 1 kg) K 26.— do 27.—.

Celje: Jajca so se na trgu pojavila v veliki količini ter se prodajajo

po K 3.— komad, jabolka in drugo sveže sadje se prodaja po trgovinah po K 8.— kg.

Zagreb: za 1 kg žive teže: voli K 15.— do 20.—, biki K 10.— do 15.—, krave K 9.— do 15.—, telečka K 17.— do 20.—, svinje (debele) K 30.— do 40.—.

Dunaj: goveje meso 1 kg K 200.—, svinjsko meso K 260.—, telečje meso K 220.—, gos (1 kg) K 220.—, jajca (komad) K 18.—19.—.

Borza.

Zagreb: Devize.	18./I.		19./I.		20./I.	
	od	do	od	do	od	do
Berlin	234—	236—	224—	230—	238—	245—
Milan	516—	518—	516—	520—	520—	522—
London	550—	555—	547—	552—	550—	555—
Newyork	148—	150—	—	—	147.50	148.50
Pariz	906—	910—	915—	925—	930—	938—
Praga	182—	190—	182—	185—	188—	190—
Švica	2300—	2350—	2325—	—	2325—	2375—
Dunaj	19.53	19.50	19.50	20—	20—	20.25
Zeneva	—	—	—	—	—	—
Bukarešt	—	—	—	—	—	—
Valute:						
dolar	146—	147.50	146.75	147—	146—	147—
avstr. krone	20—	—	20—	22—	20—	22—
rublji	—	—	—	—	65—	68—
češke krone	—	—	168—	—	168—	—
franki	880—	910—	900—	910—	880—	910—
napoleonori	482—	485—	480—	484—	483—	485—
marke	218—	220—	218—	233—	—	—
lire	510—	515—	508—	512—	510—	515—
švic. franki	—	—	—	—	—	—
leji	198—	205—	198—	200—	190—	206—
levi	—	—	—	—	—	—
Beograd: Devize:						
London	140—	141—	—	—	—	—
Pariz	227—	229—	—	—	—	—
Milan	128—	128.50	—	—	—	—
Berlin	55—	57—	—	—	—	—
Praga	44.50	45—	—	—	—	—
Dunaj	4.80	4.90	—	—	—	—
Valute:						
dolar	36.50	37—	—	—	—	—
franki	225—	226—	—	—	—	—
funti	133—	137—	—	—	—	—
lire	127—	129—	—	—	—	—
levi	41—	41.50	—	—	—	—
leji	51—	51.50	—	—	—	—
marke	54.50	55—	—	—	—	—
avstr. krone	5.50	5.80	—	—	—	—
napoleonori	120—	121.50	—	—	—	—
Dunaj: Devize:						
Beograd	521.75	525.75	480—	484—	501—	505—
Zagreb	1367—	1373—	1198—	1204—	1273—	1279—
Berlin	137—	139—	125—	127—	131—	133—
Budimpešta	2765—	2785—	2615—	2635—	2700—	2720—
Milan	791—	795—	769—	773—	774—	778—
Newyork	5080—	5120—	4805—	4845—	4955—	4995—
Pariz	1015—	1021—	938—	942—	971—	977—
Praga	12.425—	12.475—	11.950—	12.000—	12.075—	12.125—
Zürich	3050—	3070—	2890—	2910—	2915—	2935—
Bukarešt	—	—	—	—	—	—
London	—	—	—	—	—	—
Valute:						
dinarji	2074—	2094—	1920—	1940—	—	—
dolarji	780.50	784.50	758—	762—	767—	771—
francoski franki	5060—	5100—	4790—	4830—	4940—	4980—
švicarski franki	12.400—	12.450—	11.925—	11.975—	12.050—	12.100—
češke krone	1015—	1021—	941—	947—	973—	978—
ogrške krone	137.25	139.25	125.50	127.50	132.50	—
leji	1017.50	1027.50	955—	965—	977—	977.50
levi	952.50	962.50	870—	880—	900—	910—
lire	2745—	2765—	2590—	2610—	2690—	2710—
marke	1365—	1371—	1198—	1204—	1241—	1247—
poljske marke	—	—	90.25	92.25	86.75	88.75
funti	—	—	2870—	2890—	2900—	2920—
rublji	337—	343—	327—	333—	332—	338—
Praga: Devize:						
Beograd	217—	219—	217—	219—	213—	215—
Berlin	123.25	124.75	123.75	125.25	123.75	125.25
Milan	275—	277—	275—	277—	273—	275—
Pariz	488—	491—	497—	499—	427—	429—
London	297—	299—	301.50	303.50	299.50	301.50
Newyork	—	—	80—	91—	80—	81—
Dunaj	9.55	10.55	10.25	11.25	9.65	10.65
Zagreb	53.50	54.50	53.50	54.50	—	—
Budimpešta	13—	14—	13.50	14.50	13.25	14.25
Valute:						
jugosl. note	208—	210—	208—	210—	204—	206—
marke	—	—	123.75	125.25	123.75	125.25
leji	—	—	—	—	—	—
levi	—	—	—	—	—	—
švic. franki	1203.50	1206.50	1233.50	1236.50	1223.50	1226.50
lire	272—	274—	272—	274—	270—	272—
francoski franki	485—	488—	494—	496—	494—	496—
funti	295—	297—	295.50	301.50	297.50	299.50
dolarji	77—	78—	79—	80—	79—	80—
Zürich: Devize:						
Pariz	40.40	—	—	—	41.60	—
London	24.13	—	—	—	24.12	—
Newyork	6.09	—	6.41—	—	6.39—	—
Berlin	10.65	—	10—	—	10.55	—
Milan	22.35	—	22.05	—	22.75	—
Praga	8.30	—	8.10	—	8.40	—
Budimpešta	1.10	—	1.075—	—	1.10	—
Zagreb	4.10	—	4.10	—	4—	—
Dunaj	1.15	—	1.125—	—	1.25	—
Bukarešt	8.95	—	8.35	—	8.25	—
denar blago denar blago denar blago						
Jadranska banka	—	1740—	1725—	1775—	1750—	1800—
Jugoslaven	585—	590—	590—	600—	592—	595—
Ljublj. kred.	—	—	—	—	—	—
Narodna	640—	642—	635—	645—	640—	645—
Hrv. eskomp.	1515—	1525—	1520—	1525—	1526—	1535—

Charles Princ Manufaktura Dunajska cesta št. 4.

Veletrogovina s špecerijo in deželnimi ter gozdnimi pridelki
ANT. KOLENC, CELJE
Kralja Petra cesta št. 22.
16, 20—17

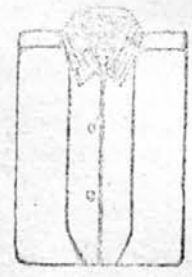
J. KOPAČ, svečarna

Ljubljana, Celovška cesta 90.

Priporoča voščene sveče, zvitke, sveče za hišno rabo in kadilo.

Kupuje 60, 20—20

čebelni vosek, suhe satine, kapljine po najvišji dnevni ceni.



Moško in žensko perilo, predpasnike in delavske hlače izdeluje in razpošilja najceneje izdelovalnica perila

R. Stermecki,
Celje.

Naročite vzorčni zavoj 12 komadov.
Izdelava zelo natančna! Cene posebno nizke!

Trgovska hiša v Mariboru

s že nad 20 let obstoječo trgovino s špecerijo in deželnimi pridelki na debelo in drobno, nasproti glavnemu kolodvoru, z velikimi skladišči, konjskimi hlevi, velikimi kletmi, vse v dobrem stanju,

se takoj prodaja.

Vprašati je pri „Upravništvu Trg. lista“.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič
Ljubljana

nasproti glavne pošte

10—1

Proda se v najboljšem stanju ohranjen

OSEBNI

AUTO

z moderno odprto in zaprto karoserijo Graf Stift HP 45.
Cenjene ponudbe na poštini predal 166, Ljubljana.



R. Bunc in drug
Ljubljana

Gospodstvska cesta št. 7.
Telefon interurban šte. 376.

Henrik Kenda
Ljubljana

modno in galanterijsko blago na debelo in drobno.

10—1

„SAVA“

lesna trgovska in industrijalna družba z o. z. v Ljubljani.

Pisarniški prostori:
Beethovnova ulica šte. 10.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: Spedbatkan.

6, 52-28

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Špedicija vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja in zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvimi vozovi na vse strani.
Prvo ljubljansko javno skladišče spojeno s tiro južne železnice. - - Carinska agentura javnih skladišč.

== Največje domače špedicijsko podjetje v Jugoslaviji. ==

„Chocolat imperial“

Vodstvo tovarne
čokolade in liker-
jev od trapistov.
Rajhenburg ob
Savi, priporoča
svoje proizvode
v različnih oblikah.

„Chocolat imperial“

Veletrgovina papirja, knjigarna
in tovarniška knjigovoznica

VILKO WEIXL

Maribor

Glavni trg št. 22

priporoča vse vrste šolskih in
pisarniških potrebščin ter šolske
in leposlovne knjige.
Izvršuje vsa knjigovozna dela.

Izdelovalec papirnih vrečic.

45, 20-11

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufak-
turnega blaga po znižanih cenah

preproge**srbske domače****ročne industrije**

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304. 19, 11-11

67, 50-28

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA, MESTNI TRG ST. 10.

Uvoz in prodaja vsako-
vrstnega inozemskega
manufakturnega blaga
in pletenin.

Na debelo in drobno.

Na debelo. Na drobno.

Leopold Pevalek

Ljubljana - Židovska ulica 4.

Trgovina s papirjem. Šolske
potrebščine. - Razglednice.

106, 52-15

Na debelo. Na drobno.

Fr. Brumat

Ljubljana

Mestni trg št. 25, I. nadstr.

Manufaktura in tkanine.

!!! Konkurenčne cene. !!!

118 52-13

Društvo lesnih trgovcev
dravske doline



v Mariboru

Aleksandrova cesta št. 45

kupi in prodaja

rezani in tesani les

v vsaki množini po dnevnih
cenah.

23, 52-27

Anton Tonejc in drug

Maribor, Jugoslavija

trgovina s kolonijalnim,
špecerijskim blagom in
deželnimi pridelki.

Stalna zaloga jedilne, živinske in
industrijske soli na debelo.

UVOZ. Brzjavni: TONEJC, MARIBOR. IZVOZ.

Ant. Krisper

Coloniale
Ljubljana.

55, 52-28

**Jadranska montanska
družba, d. z. o. z. Ljubljana**

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavni „Montana“

Import.

Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste
kovin, rudnin
in kemikalij ter vse
industrijske izdelke, spa-
dajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko. 65, 26-26

IVAN JELAČIN

Ljubljana

veletrgovina
s špecerijskim in
kolonijalnim
blagom.

Točna in solidna
postrežba!

2, 50-25

Veletrgovina manu-
fakturnega blaga

Hedžet & Koritnik

Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 4.

Telefon Interurban št. 75.

11, 50-27

Dobiva ponajveč iz An-
glije v velikih množinah
raznovidno volneno,
modno in perilno blago.

„SVETLA“

elektrotehniško podjetje

JANKO POGAČAR

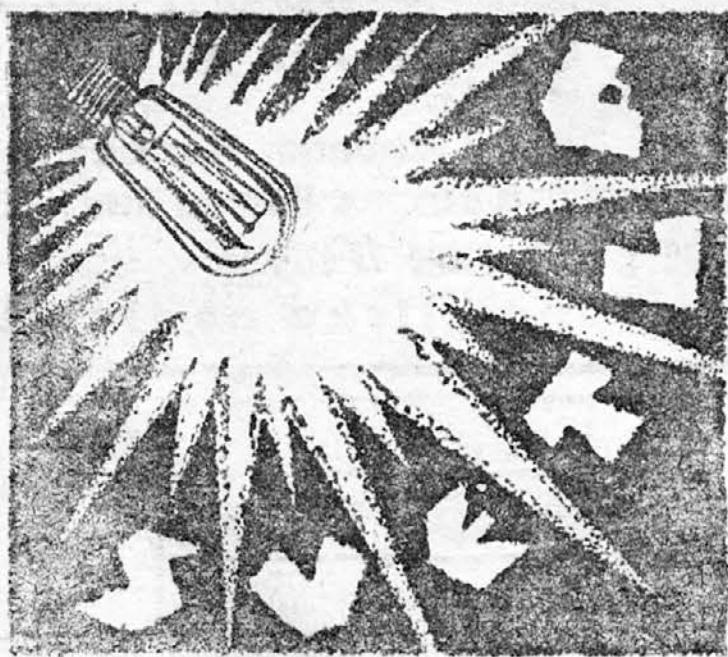
Lovro Effenberger & Cie.

Centrala LJUBLJANA

Najboljša izvedba. - Takojšnja odprema.
Najnižje cene. - Ponudbe in pojasnila na
željo vsaki čas brezplačno na razpolago.

Podružnica v ZAGREBU

Frankopanska ulica šte. 2.



Instalira: popolne elektrarne, prekozemne cen-
trale, popolne napeljave v mestih in
pokrajinah, naprave za vsakovrstno industrijo, raz-
svetljavo javnih in privatnih poslopij, tovarn, gledališč,
bank, hotelov itd., posamezne naprave za
normalne in specialne svrhe, telefonske, telegrafске
in signalne naprave itd.

Dobavi: motore, diname, pretvornike (Umformer),
tržne kurilne in kuhalne aparate za domačo, obrt-
niško in medicinsko uporabo, merilne aparate, števec,
inštalacijski in vodilni material vsake vrste, ročne
svetilke, armature, svetlobna telesa, žarnice vseh
vrst, vsakovrstni material za slabi tok, akumula-
torje, žepne baterije, ovoje itd.

Izdeluje: moderna telesa za razsvetljavo, na-
stolne, stropne, lesence, vsakovrstne svilene senčnike po
lastnih umetniških osnutkih, izdeluje naročila na-
tančno tudi po zaželenih predpisih ali vposlanih
skicah. 70, 20-13

Specijalitete: novi patentirani „Sona“ zvenci
brez transformatorja, nikakih nadaljnjih stroškov za
oskrb zvonca, navadno priklapljen zvonca brez
truda na vsako obstoječo svetlobno napeljavo, nova
patentirana autohupa „Sonavox“, patentirani
držaji za senčnike „Sona“ brez vijakov.

Specerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo

T. Mencinger

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.
Petra cesta št. 35.

Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20-20

Underwood

najboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti

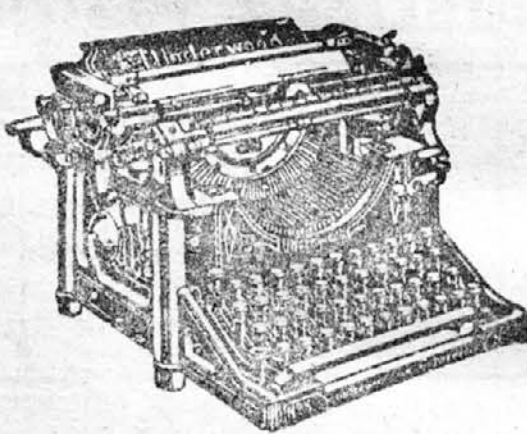
Opalograph

razmnoževalni aparat,
razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbrisljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20-20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.



Pravi dr. Oetkerjev PECILNI PRAŠEK IN VANILJEV SLADKOR

se zopet dobavlja.

Zastopstvo:

A. BUTSCHER
trgovska agentura
Ljubljana, Gorupova ul. 3.

VINSKO KLETARSTVO

na debelo, v Mariboru, s kompletno
opravo in izvrstnimi skladiščnimi sodi,
najmodernejši stroji za kletarstvo, pri-
prave za izdelavo šampanjca, vse takoj
porabljivo, z mnogoštevilnimi odjemalci,
se proti takojšnemu plačilu **proda**.
Cenj. ponudbe na »VEDEŽ«, Maribor.

KLIŠEJI



Znaki. — Šablone.

J. Korenčan, Ljubljana
trgovina pletenin, norim-
berškega in galanterij-
skega blaga na veliko

se nahaja na 12-1

Mestnem trgu šte. 20.

Patentni inženjer
Ing. Milan Šuklje

Ljubljana, Bleiweisova cesta 5

zastopa patentne odvetnike Paget, Mort-
ler & Hardy, Wien in H. Palm (Micha-
lečki & Co.) Wien.

Izposluje patente ter zaščito vzorcev,
modelov in žigov v tuzemstvu in ino-
zemstvu. Informacije v vseh priložnih
zadevah.

Zmružene veletrgovine v celni

A. Kolenc, Elsbacher, Cvenkel in Ravnikar
priporočajo po nižjih cenah: slanino,
svinjsko mast, bučno olje, jedilno olje,
mazinno olje, kuruzne in pšenične mlev-
ske izdelke, oves, kavo in mlo Zlatorog.

Telefon št. 135. Brzjavni: Zito.

5 a), 25-15

Na debelo! Na drobno!

Veletrgovina z železno Breznik & Fritsch

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1

priporoča svojo izredno bo-
gato zalogo različnega želez-
nega blaga po nizkih cenah!

Točna in solidna posrežba!

Na debelo! 89, 20-12 Na drobno!

KASTELIC IN DRUG

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta šte. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini
pisarniški, dokumentni in
srednje fini koncept, barvan
(Kouleur) in tiskovni papir,
karton za dopisnice, pivnik.
Celulozni, Navana (za mast)
in navadni ometni papir. Pi-
semski papir v kartonih in
mapah, ter zavilke. Lepenke
belo in ružavo.

Kdor potrebuje

železo, različno orodje in
okovje, cement, traverze,
ploščevino in sploh želez-
nino, naj se obrne zaupno
na tvrdo

Zalta & Žilič

trgovina na drobno in
debelo 97, 3-3

v Ljubljani

Gospodarska cesta 10

(Marije Terezije cesta.)

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

LJUBLJANA

Selenburgova ul. 1

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in
Srbsko banko v Zagrebu.

Kapital 20.000.000 K. - Rezerve okrog 6.000.000 K.

Brzjavni naslov: ESKOMPTNA. - Telefon Interurb. št. 146.

Iz ršuje vse bančne transakcije najkulan neje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: efektov, deviz,
valut. - Eskompt menic, faktur, terjatev. - Akreditivi.
Borza.